

ПСИХОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ, ПРАВОВИХ ТА СУСПІЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ

Короход Ясмiна Джанiвiна

*кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри психології
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПСИХОЛОГІЧНІ РИЗИКИ У КІБЕРПРОСТОРІ

У зв'язку з прискореним розвитком цифрових технологій та активним застосуванням людьми будь-якого віку смартфонів, комп'ютерів та різноманітних гаджетів виникає з одного боку стурбованість, бо пов'язані з освоєнням і застосуванням нових технологій види поведінки – обіцяють нові та не до кінця зрозумілі соціальні та психологічні ризики. Однак, з іншого боку – «фанатичне» ставлення до гаджетів, що заміщають традиційні способи для реалізації комунікативної, трудової, пізнавальної та інших видів діяльності. Тому зростає зацікавленість з боку суспільства та фахівців щодо психологічних ризиків у кіберпросторі. Негативні ефекти, зумовлені взаємодією з кіберпростором, варіюються від досить легких станів психологічного дискомфорту (таких як психологічний дискомфорт невпевненого користувача) до досить важких психічних розладів (наприклад, адикцій) та станів гострого неблагополуччя у соціальній сфері. У виняткових випадках взаємодія з Інтернетом може спровокувати ситуації, що безпосередньо загрожують життю та здоров'ю людини [1].

Проблема Інтернет-адикцій виникла практично одночасно з поширенням Всесвітньої павутини: ігроманія, порушення здатності контролювати час перебування в кіберпросторі та частоту звернень до мережевих ресурсів, синдром скасування, відмова від здійснення будь-яких дій на користь перебування за комп'ютером, згортання взаємодій із соціальним оточенням у користь перебування в Мережі – найбільш поширені проблеми активних Інтернет-користувачів [2].

Цілій низці психологічних ризиків піддаються активні користувачі соціальних мереж. Крім щорічного зростання кількості кіберзло-

чинів, спрямованих на отримання матеріальної вигоди, користувачі Мережі піддаються хакерам, що здійснюють злам персональних сторінок заради задоволення. Втручання в особистий простір і розповсюдження в Мережі конфіденційної інформації – фактори, що надзвичайно травмують.

Серед негативних ефектів подібних ситуацій: психологічний стрес як наслідок невинуватити очікувань, формування недовіри до осіб протилежної статі, психологічні проблеми поспішних міжгендерних шлюбів. Незважаючи на спроби розробників мережевих ресурсів вводити віковий ценз для користувачів, розробляти системи захисту від проникнення на персональні сторінки, модерувати інформацію у відкритих чатах, незважаючи на зусилля педагогів та психологів, спрямовані на профілактику шкільного цькування в Мережі, незважаючи на виступи у ЗМІ жертв кіберзлочинів проблема негативних ефектів Інтернет комунікації залишається масштабною.

Видається можливим подолання подібних негативних ефектів взаємодії з Інтернетом переважно за рахунок підвищення компетентності самих користувачів. У нашій країні проблему безпеки у кіберпросторі зазвичай прийнято сприймати як проблему захисту персональних даних [3]. Проте, сучасні дослідження значно розширюють поняття кібербезпеки особистості, цілком справедливо включаючи до нього психологічний та соціальний аспект. Забезпечення психологічної безпеки особистості в кіберпросторі – це комплексна проблема, на даному етапі її вирішення існує необхідність зусиль, що вживаються освітніми, медичними, соціальними установами, фахівцями в галузі ІТ та засобів масової інформації, психологами та батьками.

Список використаних джерел

1. Артемов В. Ю., Руснак О. В., Жалубак В. М. Ризики, які виникають в ході використання соціальних мереж в інтернеті: психологічний аспект. *Правничий вісник Університету «КРОК»*. 2019. Вип. 34, С. 178–185. URL: <https://lbku.krok.edu.ua/krok-university-law-journal/article/view/212>
2. Інтернет-зависимость : психологическая природа и динамика развития / сост. и ред. А. Е. Войскунский. URL: <https://istina.msu.ru/collections/2911215/>
3. Филиппова С. А. Психологические риски современного киберпространства. *Научно-методический электронный журнал «Концепт»*. 2014. Т. 20. С. 376–380. URL: <http://e-koncept.ru/2014/54336.htm>.